

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้มุ่งเน้นที่การพัฒนาคน ซึ่งจะต้องให้พร้อมสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา การให้ความสนใจในการเตรียมพร้อมด้านสุขอนามัยก่อนคลอดบุตรเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากมีโรคหลายโรคและปัจจัยทางด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขอนามัย ด้านเศรษฐกิจและสังคม หากมารดาได้รับการฝากครรภ์จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ เช่น โรคติดต่อขณะตั้งครรภ์ ช่วยให้แพทย์สามารถตรวจพบถึงสิ่งที่ผิดปกติ ลดอัตราการแท้ง การคลอดก่อนกำหนด รวมทั้งให้การดูแลรักษาให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง เป็นการช่วยพัฒนาคนเพื่อบรรลุเป้าหมายคือ เกิดมาอย่างมีคุณภาพมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของสังคม ประเทศชาติและโลกตามคำขวัญขององค์การอนามัยโลก¹

ในอดีตการคลอดมักจะทำคลอดกันที่บ้าน โดยมีหมอดำแยไปทำคลอดให้ถึงบ้าน ซึ่งเมื่อสงสัยว่ามีอาการตั้งครรภ์ พ่อแม่ก็มักจะนำไปรู้จักหมอดำแยฝากกันไว้ก่อน หลังจากนั้นหมอดำแยก็จะไปเยี่ยมดูอาการ คอยตรวจตรา จัดยา ให้คำแนะนำเพื่อเตรียมตัวคลอด นั่นคือการตรวจฝากครรภ์ในสมัยโบราณ² แต่ปัจจุบันสูตินรีแพทย์เป็นผู้ทำคลอดให้รวมทั้งสูตินรีแพทย์ก็ไม่สามารถไปเยี่ยมตามบ้านแบบสมัยก่อนได้แล้วเพราะสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตั้งครรภ์กับสูตินรีแพทย์ไม่สมดุล ดังจะเปรียบเทียบจากข้อมูลจำนวนสูตินรีแพทย์ ในอำเภอเมือง เชียงใหม่มีจำนวน 71 คน³ และข้อมูลจำนวนเด็กเกิดใหม่ในอำเภอเมืองปี พ.ศ. 2542 ที่รวบรวมข้อมูลโดยสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ มีจำนวนมากถึง 7,513 ราย การฝากครรภ์และการคลอดในปัจจุบันจึงเริ่มที่โรงพยาบาลของรัฐบาลหรือโรงพยาบาลเอกชนหรือคลินิก ขึ้นอยู่กับสูตินรีแพทย์ที่สตรีมีครรภ์ติดต่อด้วยทำงานที่ใด โดยครั้งแรกเมื่อพบแพทย์ ๆ ก็จะถามประวัติเกี่ยวกับ

¹ ภาควิชาสูตินรีแพทย์และนรีเวชวิทยา, เอกสารคลินิกเตรียมความพร้อมก่อนสมรสและก่อนตั้งครรภ์ (มปท.ปปป.) (แผ่นพับ)

² อานนท์ เรื่องอุดมการณ์, คู่มือการฝากครรภ์และการเตรียมคลอด (กรุงเทพฯ : บริษัทดูเม็กซ์. มปป.), หน้า 4-5.

³ ทะเบียนรายชื่อสูตินรีแพทย์ของฝ่ายบุคคลในโรงพยาบาลเอกชนและรัฐบาล เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542.

โรคทางกรรมพันธุ์ในครอบครัวและโรคประจำตัว ตรวจครรภ์ ตรวจร่างกาย จากนั้นก็จะนัดมาตรวจครรภ์ ต่อเนื่อง โดยในระยะแรกจะนัดทุก 4 สัปดาห์ต่อไปจะนัดถี่ขึ้นจนครบกำหนดคลอด โดยทั่วไปถ้าสตรีมีครรภ์ไปรับบริการที่โรงพยาบาลก็จะไม่สามารถเลือกสูตินรีแพทย์ประจำได้ แม้กระทั่งเมื่อถึงเวลาคลอดก็จะได้คลอดกับสูตินรีแพทย์ที่ออกเวรในวันนั้น ต่างจากการมารับบริการในคลินิกหรือโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งสตรีมีครรภ์จะได้รับบริการจากแพทย์ที่เราเลือกตั้งแต่เริ่มฝากครรภ์จนกระทั่งหลังคลอด การที่มารดาตระหนักถึงความสำคัญของการฝากครรภ์ ซึ่งจะช่วยให้พบสิ่งผิดปกติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างตั้งครรภ์ และเพื่อให้มีสุขภาพดีพร้อมที่จะให้กำเนิดบุตรอย่างราบรื่นปลอดภัยทั้งทารกและมารดา ลดอัตราการแท้ง การคลอดก่อนกำหนด การเสียชีวิตของทารกหลังคลอด เหล่านี้จึงเป็นมูลเหตุให้สตรีมีครรภ์ต้องทำการตัดสินใจที่จะใช้บริการฝากครรภ์กับสูตินรีแพทย์ที่ตนเองมั่นใจ ในขณะที่สูตินรีแพทย์ผู้ให้บริการเป็นฝ่ายอยู่กับที่ และด้วยข้อจำกัดในการประชาสัมพันธ์และโฆษณาวิชาชีพ จึงทำให้ผู้มารับบริการหรือสตรีมีครรภ์เป็นฝ่ายที่จะต้องเสาะแสวงหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการจิตวิทยาที่มีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการกระทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามต้องเผชิญกับทางเลือกอยู่เสมอ และแม้ว่าจะไม่มีทางเลือกหลายทางก็ต้องเลือกว่าจะทำหรือไม่ทำกิจกรรมนั้น สตรีเมื่อตั้งครรภ์ก็เช่นกัน การจะมารับบริการฝากครรภ์ เป็นกิจกรรมที่สตรีตั้งครรภ์จะต้องตัดสินใจ ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการตัดสินใจ คือ ข้อมูล⁴

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจในการทำวิจัยในหัวข้อกระบวนการในการตัดสินใจเลือกสูตินรีแพทย์เพื่อฝากครรภ์ของสตรีมีครรภ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะมีทางเลือกที่หลากหลายให้สตรีมีครรภ์สามารถเลือก ทั้งแพทย์ชายและแพทย์หญิง สามารถเลือกคลอดได้ที่โรงพยาบาลรัฐบาลหรือเอกชน ฯลฯ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์กับแพทย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจในการเลือกสูตินรีแพทย์เพื่อฝากครรภ์ของสตรีมีครรภ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

⁴ สมยศ นาวิการ, การตัดสินใจของผู้บริหาร (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, 2539), หน้า 17-18.

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ทำให้ทราบถึงกระบวนการในการตัดสินใจเลือกสตูดิโอแพทย์เพื่อฝากครรภ์
- ทำให้ทราบลำดับความสำคัญของข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ ในการตัดสินใจเลือกสตูดิโอแพทย์เพื่อฝากครรภ์
- ทำให้ทราบถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสตูดิโอแพทย์เพื่อฝากครรภ์
- เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง พัฒนาศูนย์บริการและช่วยให้สตรีมีครรภ์มารับบริการฝากครรภ์มากขึ้น